

Czy można zakochać się w źródle? „Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Posen”

TAK, TAK, TAK! Właśnie przeżywam taką fascynację, a nawet może miłość. Jest niestety platoniczna, a z upływem czasu nawet trudna. Już kilka osób z genealogicznego kręgu również się w nim zakochało i doceniło jego wartość dla nas – poszukiwaczy. Zastanawiacie się co mnie tak w sobie rozkochało? Odpowiem: „Publiczny Donosiciel”, a dokładnie „Amtsblatts der Königlichen Regierung zu Posen/Dziennik Urzędowy Królewskiej Regencyi w Poznaniu” oraz jego dodatek „Deffentlicher Anzeiger. Beilage zu ... des Amtsblatts der Königlichen Regierung zu Posen/Publiczny Donosiciel. Dodatek do Dziennika Urzędowego Królewskiej Regencyi w Poznaniu”.

Oprócz wielu bardzo cennych informacji, jakie przynosi „Amtsblatt”, ujął mnie język, jakim jest napisany. Język, który podczas czytania, nawet mało interesujących dla mnie informacji, wywoływał szeroki uśmiech. No bo jak się nie radować, czytając taką informację – przypomnijmy, że podaną w rządowym dodatku do dziennika praw:

Niniejszem ostrzegam publiczność, aby się z moją żoną, gospodynią Franciszką Jankowiak tutaj, w żadne pożyczki, sprzedaży lub kupna albo w inne stosunki nie wdawać, jeszcze także nic na kredyt nie dawać, gdyż ja za nią nic płacić nie będę, ponieważ swą połowę majątku już przetrwonila i często się włóczy. Staniszewo p. Środa, d. 8. Września 1863.

Stanisław Jankowiak,
Właściciel gruntu¹

Albo próbując zrozumieć treść zapisku z 1857 roku:

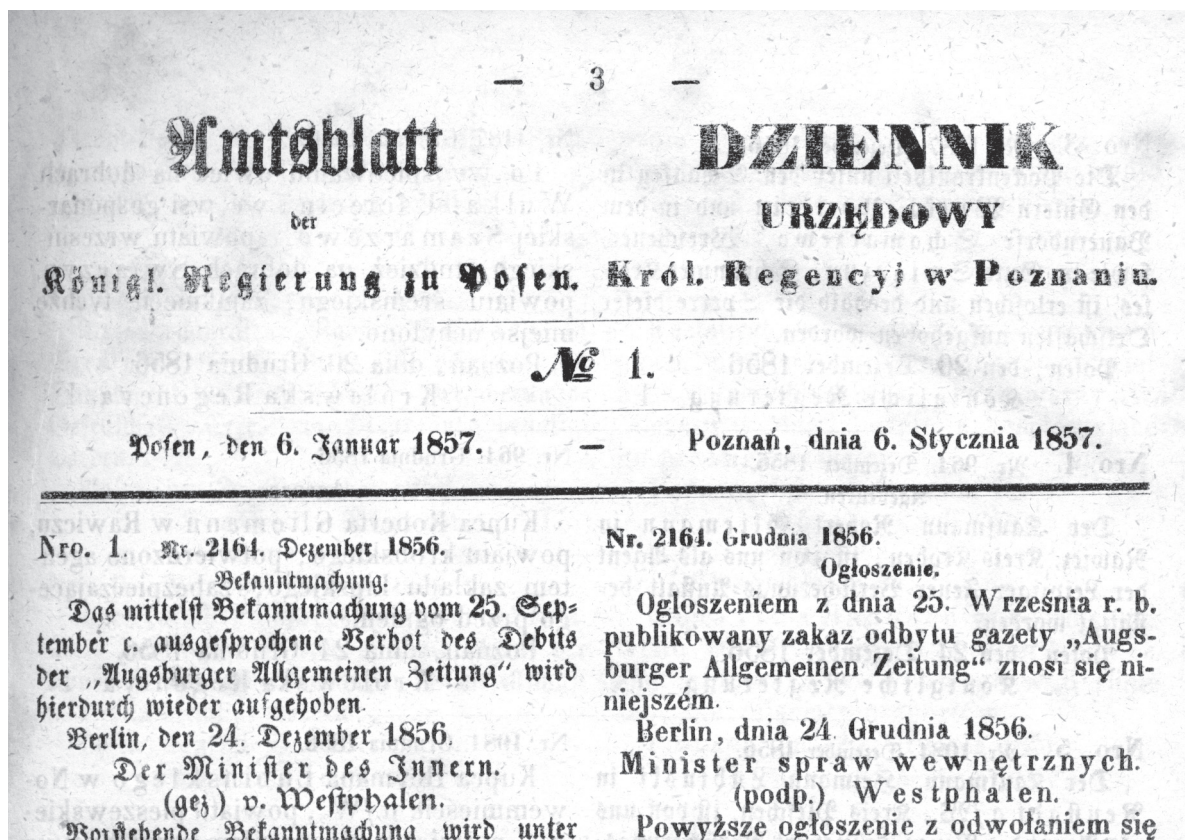
Zwracamy uwagę publiczności na to, że sprawdzenia naczyń w instytucie sprawdzania naczyń wodnych tutejszego majstr(a) bednarskiego Loenge przedsięwzięte, tylko wtenczas za urzędowe mogą być uznane, kiedy u departamentowego urzędu sprawdzania miar i wag w Poznaniu zameldowane i pod dozorem mechanika sprawdzaniem miar i wag się zajmującego skutecznie zostały, niemniej kiedy świadectwem przepisaniem wspomnianego urzędu są stwierdzone. Należności za sprawdzanie urzędowe nie zbaczają znacznie od tych za sprawdzania prywatne.

Poznań, dnia 20. Marca 1857.
Królewska Regencya. I.²

Dalej przytoczę jeszcze kilka różnego rodzaju informacji zamieszczonych w „Dziennikach” i „Donosicielach”, w różnych latach. Teraz spróbuję krótko opisać jego zawartość.

¹ „Deffentlicher Anzeiger. Beilage zu 1863 des Amtsblatts der Königlichen Regierung zu Posen /Publiczny Donosiciel. Dodatek do Dziennika Urzędowego Królewskiej Regencyi w Poznaniu” (dalej „Donosiciel”), Poznań 1863, nr 36.

² „Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Posen/Dziennik Urzędowy Królewskiej Regencyi w Poznaniu” (dalej „Dziennik”), Poznań 1857, nr 13. W dalszej części tekstu nie będę podawać dokładnych danych bibliograficznych, gdyż przy każdym ogłoszeniu podaję datę jego obwieszczenia, co pozwoli odnaleźć go w „Dzienniku” lub „Donosicielu”.

Ryc. 1. Fragment pierwszego numeru „Dziennika Urzędowego Królewskiej Regencji w Poznaniu”

„Dziennik Urzędowy Królewskiej Regencji w Poznaniu” (dalej „Dziennik”) wraz z dodatkiem, czyli „Publicznym Donosicielem” (dalej „Donosiciel”) ukazywał się w latach 1816–1919 równolegle w dwóch językach: niemieckim i polskim, choć co należy podkreślić, nie był to odpowiednik 1:1. Więcej oczywiście było tekstów po niemiecku (głównie były to rozporządzenia Jego Królewskiej Mości – dalej JKM – dla całego kraju oraz informacje dotyczące innych rejonów niż Wielkie Księstwo Poznańskie). W roku 1876 (około jego połowy) „Dziennik” zaczął ukazywać się już tylko po niemiecku. Część niemiecka drukowana była gotykiem. Wydawcą tego czasopisma – bo tak jest on klasyfikowany w bibliotekach – był W. Decker, a druk odbywał się w Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki³.

Pierwszy numer „Dziennika” ukazał się 4 czerwca 1816 roku. W numerze tym na początkowych stronach podano szczegółowe informacje dotyczące tej publikacji, tj. częstość ukazywania się, podstawowe działy, obowiązek prenumeraty i cenę. Podano również, że „główną dystrybucją Dziennika Urzędowego trudni się Naczelny Urząd Pocztowy w Poznaniu. [...] Z Dziennikiem Urzędowym ołączony będzie Publiczny Obwieszcznik, z którego niższe zwierzchności i prywatne osoby dowolnie korzystać mogą”⁴.

W „Dzienniku” zamieszczano:

- rozporządzenia JKM oraz Królewskiej Regencji. Były to przepisy prawne dotyczące wszystkich dziedzin życia w państwie,
- rozporządzenia i informacje dotyczące wojska, w tym wiele wykazów i listów gończych za uciekinierami z armii, często z podaniem dokładnych dat i miejsca urodzenia,
- rozporządzenia dotyczące dóbr i lasów rządowych,
- rozporządzenia dotyczące spraw kościelnych i szkolnych, tutaj często można znaleźć informacje o wolnych probostwach, uzyskaniu zgody na otwarcie szkół prywatnych, imienne wykazy uczniów

³ Ukazywały się również „Dzienniki” dla innych części Prus, np. dla Bydgoszczy, jednak pozostałe dzienniki nie były przedmiotem mojego zainteresowania. Należy jednak sądzić, iż ich zawartość i sposób prezentowania informacji był podobny.

⁴ „Dziennik” 1816, nr 1, s. 10-16.

Amtsblatt

der Königl. Regierung zu Posen.

Nr. 30.

Ausgegeben den 22. Juli 1879.

1879.

Nro. 895. Die Nummern 22, 23, 24, und 25 des Reichs-Gesetzblatts enthalten unter

Nr. 1311 das Gesetz, betreffend die Verfassung und die Verwaltung Elsaß-Lothringens. Vom 4. Juli 1879; unter

Nr. 1312 das Gesetz, betreffend Abänderungen des Reichshaushalts-Stats und des Landeshaushalts-Stats von Elsaß-Lothringen für das Statsjahr 1879/80. Vom 5. Juli 1879; unter

Nr. 1313 das Gesetz, betreffend die Kontrolle des Reichshaushalts für das Statsjahr 1878/79 und des Landeshaushalts von Elsaß-Lothringen für die Rechnungsperiode vom (1. Januar 1878 (31. März 1879) Vom 5. Juli 1879; unter

Nr. 1314 das Gesetz betreffend die Feststellung eines zweiten Nachtrags zum Reichshaushalts-Stat für das Statsjahr 1879/80. Vom 6. Juli 1879; unter

Nr. 1315 die Gebührenordnung für Rechtsanwälte. Vom 7. Juli 1879; unter

Nr. 1316 den Allerhöchsten Erlaß, betreffend die Errichtung des Reichsamts für die Verwaltung der Reichseisenbahnen. Vom 27. Mai 1878; unter

Nr. 1317 das Gesetz betreffend den Bau von Eisenbahnen von Leterchen nach Diederhosen und von Buchweiler nach Schweighaufen, sowie den Ausbau des zweiten Geleises zwischen den Bahnhöfen Leterchen und Hargarten-Balk. Vom 9. Juli 1879; und unter

Nr. 1318 den Allerhöchsten Erlaß, betreffend die Errichtung des Reichschatz-Amt. Vom 14. Juli 1879.

Verordnungen von Central-Behörden.

Nro. 896. Bekanntmachung der Minister der Justiz und des Innern vom

b) Als Gericht erster Instanz, welches die Nebenregister aufzubewahren hat (§ 14 Abs. 2 des Reichsgesetzes) ist zuständig im Bezirke des Oberlandesgerichts zu Köln das Landgericht, in den übrigen Theilen der Monarchie das Amtsgericht,

innerhalb dessen der Standesbezirk liegt wenn aber der letztere mehreren Gerichtsbezirken angehört, dasjenige Gericht, welches der Justiz-Minister in Uebereinstimmung mit dem Minister des Innern bezeichnet.

c) Die zu a und b den Landgerichten zugewiesenen Angelegenheiten werden von den Civilkammern erledigt.

Zugleich wird darauf hingewiesen, daß nach Maßgabe der §§ 58 107 Abs. 2, des Ausführungsgesetzes zum Gerichtsverfassungsgesetze vom 24. April 1878 (Ges. S. 230), des § 11 Abs. 1 des Reichsgesetzes vom 6. Februar 1875 und der Nr. 3 unserer Eingangs erwähnten Bekanntmachung die Behörde, welche die Aufsicht über die Standesbeamten auszuüben hat, vom 1. Oktober 1879 ab im Bezirke des jetzigen Appellationsgerichtshofes in Köln die Staatsanwaltschaft, bei den Landgerichten im Bezirke des jetzigen Appellationsgerichts zu Frankfurt a/M. die für die Aufsicht in Gemeindeangelegenheiten zuständige Behörde ist.

Der Justiz-Minister. Der Minister des Innern.
gez. Dr. Leonhardt. Graf. Eulenburg.

Nro. 897. Bekanntmachung.

Einführung besonderer Formulare zu Weltpostkarten mit Antwort.

Vom 15. Juli ab werden besondere, mit je 2 Fran-

Ryc. 2. Przykład strony tytułowej „Amtsblattu” w języku niemieckim z 1879 roku

kończących różne szkoły – a szczególnie listy akuszererek, imienne wykazy darowizn na budowę czy remont kościołów różnych wyznań,

- informacje sądowe, np. o wyborze rozjemców sądowych, powstaniu nowej osady, imienne wykazy osób wydalonych za granicę.

W „Donosicielu” wiadomości są bardziej urozmaicone niż w „Dzienniku”, czasami wręcz zaskakujące. Oprócz listów gończych za osobami poszukiwanymi z różnych powodów (m.in. kradzieże, oszustwa, morderstwa, pojedynki, tułactwo, prostytutka), informacje o znalezionych zwłokach z dokładnym opisem wyglądu nieboszczyka, ogłoszenia o licytacjach majątków, wiadomości „gieldowe”, ogłoszenia osób prywatnych i wiele, wiele innych. Niektóre z ogłoszeń, np. licytacje, listy gończe, rozdzielność majątkowa, były kilka razy powtarzane.

Zamieszczano je w następującej kolejności:

- listy gończe,
- subhasty i sprzedaże konieczne, czyli licytacje majątków „pańskich”, mieszczańskich i chłopskich oraz dobrowolne sprzedaże,
- wyłączenie wspólności majątku, czyli informacje o intercyzach małżeńskich,
- zapozwy edyktalne – m.in. podawano listy poszukiwanych uciekinierów z wojska,
- wywołania publiczne – m.in. w dziale tym poszukiwano spadkobierców do majątków,
- różne informacje.

„Dzienniki” nie są dostępne na platformach Bibliotek Cyfrowych, nad czym boleję. W grudniu 2013 roku na WBC zawieszony był jedynie rocznik 1818 i trzy numery rocznika 1827. Można je jednak

Amtsblatt

der Königlichen Regierung zu Posen.

Nr. 32.

Ausgegeben Dienstag, den 6. August 1912.

1912.

Bekanntmachungen für die nächste Nummer sind bis spätestens Freitag, abends 6 Uhr, der Amtsblatt Redaktion zuzustellen.

Inhalt: 717. Inhalt des Reichsgesetzblattes. — 718. Ankauf volljähriger Truppendienstpferde. — 719. Kursus zur Ausbildung von Seminarlehrern. — 720. Winterhalbjahr 1912/13 der Albertus-Universität Königsberg i. Pr. — 721. Beginn der Schußzeit für Rebhühner usw. — 722. Mitglieder und Ersatzmänner der Handwerkskammer. — 723. Polizeiverordnung über die Verhütung von Schadenfeuer. — 724. Brobel Johann, Prämie für Rettung aus Lebensgefahr. — 725. Befetzung der Kreisärztlstelle in Samter. — 726. Jahrmarkt in Kiebel Stadt. — 727. Umschulung der evangel. Hausväter des Gutsbezirks Lipie. — 728. Quittungen über Domänen-Amortisationsrenten. — 729. Postsendungen während der Manöverzeit der Truppen. — 730. Änderung des Warenverzeichnis zum Zolltarif. — 731. Gerichtstage in Kurnik. — 732. Tierseuchen.

717. Die Nummer 45 des Reichsgesetzblattes enthält unter

Nr. 4105 das Gesetz, betreffend die Abänderung des Schutzgebietgesetzes, vom 16. Juli 1912, unter Nr. 4106 die Bekanntmachung, betr. den Schutz von Erfindungen, Mustern und Warenzeichen auf der Internationalen Ausstellung für Buchgewerbe und Graphik, Leipzig 1914, vom 12. Juli 1912, und unter

Nr. 4107 die Bekanntmachung, betr. die Ratifikation der revidierten Berner Übereinkunft zum Schutze von Werken der Literatur und Kunst vom 13. November 1908 durch Großbritannien und Dänemark, vom 18. Juli 1912.

Bekanntmachungen und Verordnungen von Zentralbehörden.

718. Ankauf volljähriger Truppendienstpferde.

1. Zum Ankauf von volljährigen warmblütigen Zug- und Reitpferden sollen in diesem Herbst in der

167 Zentimeter Stockmaß haben und dürfen sich nicht in dürrtigem Zustande befinden. Die Reitpferde sollen im allgemeinen möglichst kräftig sein und nur zu einem kleinen Teile den Typ des leichten Kavalleriepferdes haben. Tragende Stuten sind vom Ankauf ausgeschlossen.

3. Die angekauften Pferde werden sofort abgenommen und gegen Quittung bar oder mittels Schecks bezahlt.

Pferde mit Mängeln, die gesetzlich den Kauf rückgängig machen, sind vom Verkäufer gegen Erstattung des Kaufpreises und der Unkosten zurückzunehmen, desgleichen Pferde, die sich während der ersten 45 Tage nach dem Tage der Einlieferung in das Depot usw. als Klopffengste erweisen. Die gesetzliche Gewährfrist wird für periodische Augenentzündung (innere Augenentzündung, Mondblindheit) auf 28 Tage nach dem Tage der Einlieferung in das Depot usw. verlängert.

Ryc. 3. Fragment strony tytułowej „Amtsblattu” w języku niemieckim z 1912 roku

znaleźć w kilku poznańskich bibliotekach (np. Bibliotece Uniwersyteckiej, Bibliotece Raczyńskich czy Bibliotece PTPN) oraz w Archiwum Państwowym w Poznaniu. Przeglądanie każdego rocznika jest czasochłonne i wymaga cierpliwości oraz spostrzegawczości. Jeden rocznik „Dziennika” wraz z „Donosicielem” może mieć nawet 1600 stron! Jednakże każda znaleziona informacja o interesującej nas rodzinie czy miejscowości oraz ciągły uśmiech na twarzy niweluje wielogodzinny trud przeglądania czasopisma.

Część materiałów w latach 1816–1830 przedrukowywała „Gazeta Wielkiego Księstwa Poznańskiego” dostępna na WBC.

Zakres zamieszczanych rozporządzeń, obwieszczeń i innych wiadomości (trafiają się nawet ogłoszenia handlowe) jest tak szeroki, że trudno je wszystkie wymienić. Jeśli dopisze nam szczęście, możemy trafić na informację o krewnym, którego miejsce zamieszkania długo szukaliśmy, a on do Anglii, czy nawet do Ameryki w latach 30. XIX wieku wyjechał lub po którymś powstaniu z kraju uciekł, albo porzucił żonę i udał się w świat.

Wydaje się, że aby Czytelnik zorientował się, czego może się spodziewać, gdy sięgnie po to źródło – i mam nadzieję tak jak ja się w nim zakocha – lepiej przytoczyć kilka przykładów (zapisanych oryginalnie wraz z wszelkimi wyróżnieniami).

Przykłady informacji dotyczących osób (niekiedy bardzo osobistych):

Chwalebny czyn Landwerzysty Jana Wilhelma Noak w Skwierzynie.

Krzysztof Rissmann z Skwierzyny, 87letni starzec, dnia 3. października r. z. wieczorem o godzinie 9. spadł z tamecznego właśnie naprawianego, i dla tego zatamowanego mostu w rzekę Wartę, i został przez Landwerzystę

Jana Wilhelma Noak z własnem życia niebezpieczeństwem wyratowany.
Miło nam czyn ten chwalebny do powszechney podać wiadomości.

Poznań dnia 7. Lutego 1822.
Królewsko-Pruska Regencya I.

Najjaśniejszy Pan raczył udzielić oberzysty Luis Horst w Pszczewie oznakę honorową zasługi za ratunek z niebezpieczeństwa życia.

Poznań, dnia 16. Czerwca 1857.
Królewska Regencya. I.

Kandydat miernictwa August Wystrychowski z Kościana, odbywszy przepisany examin, złożył dnia 8. m. b. przysięgę jako mierniczy.

Poznań, dnia 15. Sierpnia 1857.
Królewska Regencya. I.

Nauczyciel wyższy przy tutejszej szkole realnej Dr. Motty, przez J. W. Ministra spraw duchowych, naukowych i lekarskich zamianowanym został profesorem zwyczajnym.

Poznań, dnia 23 Września 1857.
Królewska Regencya. II.

Balbierzowi **Michałowi Slosarczykowi** w Grabowie udzielono koncesyją do wykonywania mniejszych operacyi chirurgicznych. Poznań, dnia 16. Marca 1864.

Byłemu dyrektorowi seminarium i plebanowi Gawreckiemu udzielono pozwolenie na założenie szkoły prywatnej w Rogoźnie, celem przygotowywania młodych katolickich uczniów dla niższych klas gimnazyalnych.

Poznań, dnia 24. października 1857.
Królewska Regencya. II.

Ostrzegam publiczność, aby nikt mojemu mężowi **Wincentowi Bukowskiemu** ze Stęszewa, żadnych nie pożyczał pieniędzy, długi jego bowiem nikomu płacić nie będę!

Maryanna **Bukowska** małżonka.

Żona moja Maryanna owdowiała **Ś l i w i ń s k a** opuściła mnie złośliwie. Przestrzegam zatem każdego, aby ani onej na kredyt nie dawał, ponieważ nic nie zapłacę, ani jej nic nie odkupywał; zarazem upraszam (wzywam) moich dłużników, aby wspomnianej mej małżonce żadnych odpłat nie wręczali; ponieważ takowych nie uznaję.

Michorzewko p. Bukiem, d. 9. Łutego 1859.
Walenty **K a ł e k** dzierzawca gościńca.

Przestrzegam wszystkich, aby mojemu mężowi **Antoniemu Durskiemu** nic nie pożyczali, ani od niego nie kupowali lub w dzierzawę wzięli, bo za nic nie odpowiem, owszem wniosłam sądownie aby go za marnotrawcę uznać.

Żerków, dnia 26. Stycznia 1866.
Franciszka Durska.

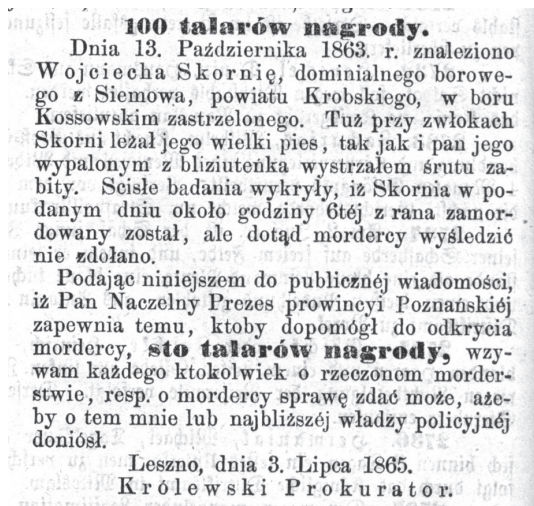
Obwieszczenie

Sąd podpisany podaje niniejszym do wiadomości, że Franciszek Sobkowski obywatel i pani Agata Ginter, dawniej zamężna Zenkteller, oboje z Buku, kontraktem przedślubnym sądowym z dnia 3 Sierpnia roku 1850 wspólność majątku i dorobku wyłączyli.

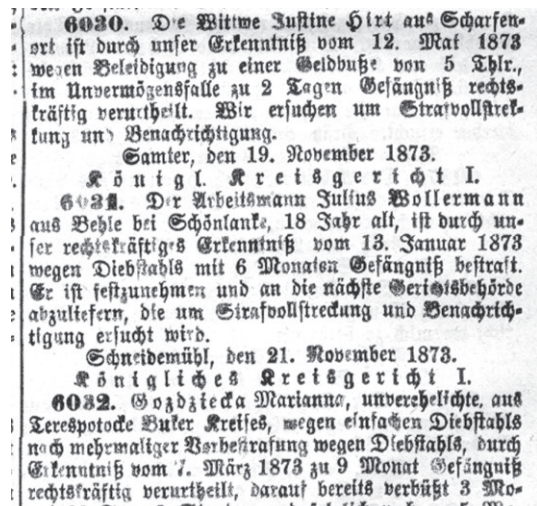
Grodzisk, dnia 28. Października 1850.
Królewski Sąd powiatowy.

Były Porucznik Franciszek Grabiński wyrokiem d. 24. Paźdz. R. z. wKról. Sądzie Ziemiańskim w Krotoszynie zapadłym a pod d. 3. Marca r. b. od N. Pana zatwierdzonym, od szlachectwa odsądzony.

Poznań d. 25. Sierpnia 1823.
Królewsko-Pruska Regencya I.

Ryc. 4. Przykład informacji z „Publicznego Donosiciela” z 1865 roku, nr 28

Ryc. 5. Przykład listów gończych w języku niemieckim z „Publicznego Donosiciela” z 1873 roku, nr 49

Podaje się niniejszem do publicznej wiadomości publicznej, że Otylia Meins z Dytfachów wdowa, i garncarz Wilhelm Masche w miejscu kontraktem przedślubnym z dnia 5. Kwietnia r.b. wspólność majątku i dorobku wyłączyli.

Międzychód, dnia 13. Kwietnia 1850.
 Królewski sąd powiatowy.

Wyrokiem podpisanego sądu z dnia 6. Lutego 1866. gospodarz **Franciszek Ciękus** w Szarczu za marnotrawnika uznany został. Międzyrzecz, dnia 12. Marca 1866.

Król. Sąd powiatowy, I.

Proklama.

Józef Oberfelt, w dniu 19. Marca 1825. w Chojnicy powiatu poznańskiego urodzony, który w r. 1847 z Prus się oddalił i nasamprzód do Londynu się udał, ostatnią wiadomość dał w liście z dnia 23go Stycznia 1849, z wyspy Mauritius. Józefa Oberfelta wzywamy na wniosek ojca jego Dionizego Oberfelta, partykularza w Poznaniu, aby się, lub jego jakowemu spadkobiercy pozostali nieznajomi, w ciągu dziewięciu miesięcy najpóźniej zaś w terminie na dzień 12. Lipca 1860. roku przed południem [...] w izbie instrukcyjnej wyznaczonym osobiście lub piśmiennie zgłosili, inaczej Józef Oberfelt za zmarłego uznany majątek jego sukcesorom się legitymującym wydany zostanie.

Poznań, dnia 5. Sierpnia 1859.
 Król. Sąd powiatowy,
 Wydział dla spraw cywilnych.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Teodor Marcinkowski pomocnik aptekarski z Bukowiec, który w roku **1831** lub **1832**, do Ameryki północnej się udał i w roku **1835** z Filadelfii ostatnią o sobie dał wiadomość, tudzież jego sukcesorowie i spadkobiercy exystować mogący niewiadomi, na wniosek ustanowionego dlań kuratora Antoniego Szemyśła z Bukowiec, wzywają się, aby w terminie lub przed terminem na dzień 8. Sierpnia **1850** o godzinie 11. przed południem przed Assessorem Sądu wyższego Heising wyznaczonym piśmiennie lub osobiście się zgłosili i dalszych zaleceń oczekiwali, gdyż w razie przeciwnym pierwszy za umarłego uznany i majątek jego sukcesorom, którzy jako takowi się wylegitymują, wydanym będzie. Leszno, dnia 25. Września 1849.

Król. Sąd powiatowy.
 Wydział I.

Cytacja edyktalna

Na skargę Piotra Przybylskiego z Poznania naprzeciw żonie swej Apolonii z Goreckich Przybylskiej, która się ztąd przed przeszło 9 lat, nie wiedzieć dokąd, oddalić miała, i o której nie wiadomo, czyli przy życiu pozostaje, o pozwolenie wystąpienia w inne związki małżeńskie, wyznaczylismy do odpowiedniej na tę skargę i do instrukcyi sprawy termin na dzień 3. Stycznia 1851 rano o godzinie 10tej w izbie instrukcyjnej w budynku kon-

systorskim tu przy Tumie, na który Apolonią z Góreckich Przybylską pod zagrożeniem zaocznego postępowania nieniejszem zapozrywamy.

Poznań, dnia 26. Września 1850.
Sąd Konsystorza Jeneralnego Arcybiskupiego.

Wniesiono u nas o uznanie następujących osób za umarłych: 1) służącego S z y m o n a K m i e c i a z Konarzewa, który się rodził dnia 26. Sierpnia 1825 r., a w roku 1846 w czasie powstania polskiego oddalił się z ostatniego swego miejsca pobytu z Bielaw, powiatu Wągrowieckiego; 2) J a n a F r y d e r y k a E r n e s t a D i e s i n g z Bojanowa, który się rodził dnia 18. Maja 1810 r., a w roku 1832 poszedł na wędrowkę jako piwowarczyk; 3) braci H e r o l d z Bojanowa: F r y d e r y k a W i l h e l m a, urodzonego dnia 26. Lipca 1801 r., i A u g u s t a F e r d y n a n d a, urodzonego dnia 20. Lipca 1804 r., którzy obydwa w 21. względnie 19. roku wieku udali się z Bojanowa na wędrowkę – Rzczonych osób i pozostałych ich nieznananych successorów i spadkobierów zapozrywa się ninejszym, ażeby do nas, a mianowicie najpóźniej w wyznaczonym na dzień 11. Lipca 1867 r. przed południem o godzinie 11. terminie, [...] piśmiennie lub osobiście zgłosili i dalsze instrukcje oczekiwali, inaczej bowiem znikłych za umarłych się ogłosi i majątek ich przysądzi się legitymującym się successorom, a w ich braku skarbowi publicznemu.

Rawicz, dnia 25. Sierpnia 1866.
Królewski sąd powiatowy. I.

Informacje o charakterze kryminalnym:

Przy sposobności rewizyi odbytej w domu garcarza Adama Rutkowskiego w Żerkowie znaleziono między innymi rzeczami, jak się zdaje kradzionymi, i obłożono aresztem surdut szary futrem lisim podbity, przechodny, i chiustkę nową dużą wełnianą w paski niebieskie i szare (liliową).

Niewiadomych właścicieli tych rzeczy wzywamy niniejszem, aby z pretensjami swemi do sądu podpisanego się zgłosili.

Środa, dnia 9. Czerwca 1865.
Król. Sąd powiatowy. I.
Sędzia śledczy.

Na wniosek tutejszego królewskiego prokuratora z dnia 26. Sierpnia 1866. przeciwko następującym osobom: [...] 4) czeladnikowi czapnikarzowi Ascherowi bochmakowi, dnia 19. Marca 1842 w Buku urodz. starozakonnemu, w Ameryce bawiącemu, 5) komisowi Meyerowi Bythinierowi, urodz. dnia 4 Kwietnia 1843 w Buku, starozakonnemu w Anglii mieszkającemu, 6) Jakóbowi Schattmanowi urodzony w Buku, starozakonnemu w Ameryce bawiącemu [...] o opuszczeniu królewskich krajów bez pozwolenia, aby uchylić się od służby w stojącym wojsku na mocy § 110 kodeksu karnego indagacya wytoczoną została...

Grodzisk, dnia 24. Września 1866.
Królewski sąd powiatowy

Gottlieb Kehl, parobek będący we wielkiem porozumieniu kradzieży małej pospolitej, oddalił się z dotychczasowego miejsca pobytu swego z Jasina i nie może być wysledzonym. Wzywamy więc każdego, któreby o miejscu pobytu Gottlieba Kehl wiedział, aby bezzwłocznie o tem doniósł najbliższej właszy sądowej lub policyjnej, te zaś upraszamy, aby Gottlieba Kehl w razie zdybania przyaresztowały i do nas odstawiły.

Poznań, dnia 11. Kwietnia 1850.
Król. Sąd powiatowy,
Wydział I. karzący.

Przestroga

Wyrobnik Jakób Gronostay z Sękowa powiatu Szamotulskiego, 23 lat mający, zabił rozmyslnie malarczyka Damazego Cybulskiego i niezamężną Franciszkę Michalak. Przyznawszy się do tej zbrodni, i będąc o nię przkonany, został on dwoma wyrokami jednołośnemi prawomocnie na zawleczenie go na miejsce stracenia i na pozbawienie go tam życia kołem od góry do dołu, wskazany. Najjaśniejszy Pan potwierdził wyroki te pod dniem 23. Grudnia r. z. i została w stutek tego dziś kara śmierci wykonaną.

Poznań, dnia 30. Stycznia 1836.
Król. Pryski Inkwizytoriat.

Informacje o miejscowościach i osobach:

Nowa osiedlina.

Na obszarach włościańskich wsi Kursdorf, powiatu wschowskiego, powstała nowa cegielnia, której nadano nazwisko „Elisenruh”.

Poznań, dnia 3 Lipca 1857.
Królewska Regencja. I.

OBWIESZCZENIE

Posiedziciel dóbr Liemann w Sierosławiu zamyśla na tamtejszem dominialnym podworzu goszelnią wraz z parowym kotłem i słodownią założyć. To przedsięwzięcie ogłasza się wedle § 29. powszechnej ordynacyi procederowej z dnia 17. Stycznia 1845 z tem wezwaniem aby jakowe ekcepce przeciw temuż zakładowi w przeciągu 4 tygodni pod uniknieniem prekluzyi u mnie podane były.

Poznań, dnia 9. Kwietnia 1857.
Radza ziemiański

SPRZEDAŻ KONIECZNA

Nieruchomość pod Nrem 243. w Buku położona, sukcesorom Simplicyuszu i Paulinie małżonkom Szymańskim należąca, składająca się z wiatraka i 3 mórg roli na warzywo, sądownie oszacowana na 430 tal. wedle taxy, mogącej być przejrzanej wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w Registraturze, ma być dnia 3 Marca 1851 przed południem o godzinie IItej w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych sprzedana.

Grodzisk, dnia 21. Września 1850
Król. Sąd powiatowy. wydział I

Względem wydzierżawienia wieczystego młyna w wsi Junikowie ekonomii Komornickiej.

Młyn wodny w porę spustoszały w wsi Junikowie, do Ekonomii Królewskiej Komornickiej należący, wystawiony bydź ma końcem wieczystego wydzierżawienia na publiczną licytacją, na której i o wstępne licytowanem będzie.

Do młyna tego należą istniejące stare budynki i utensylia oraz 35 mórg 104 Prętów roli i łąk.

Warunki licytacyjne i wieczystego wydzierżawienia widzieć można tak w Registraturze dóbr Rządowych podpisanej Królewskiej Regencyi, iako też w Urzędzie Królewskiej Ekonomii w Komornikach.

Wzywają się zatem osoby zamożne chęć zadzierżawienia na wieczność mające, aby się albo osobiście, albo też przez umocowanego sądownie szczególnego plenipotentą w terminie licytacyjnym na dzień 10. Kwietnia r. b. o godzinie 2giej z południa w domu folwarcznem w Junikowie w Ekonomii Komornickiej stawiły, a wylegitymowały z majątku, dalszego oczekiwały skutku.

Poznań dnia 25. Lutego 1822.
Królewsko-Pruska Regencja II.

Karczma we wsi skarbowej Duszniki, ma być w drodze publicznej licytacji naywięcej daiaćemu w dzierżawę wieczystą wypuszczoną, i wystawia się na licytacją li co do wkupnego.

1. Karczma ta składa się z domu mieszkalnego w części w blochy, w naywiększej zaś części w lepiankę i ryglówkę wybuconanego, i stayni przy izbie znayduiącej się.

2. z należących do karczmy 30. morg roli i łąk, niemniej

3. z prawa wypędzania na pastwisko gminne

a) dwóch krów

b) iałówki i

c) dwóch wołów pociągowych.

Nabywca winien budynki karczemne podług taxy w kwocie 370. Tal. 12. dgr. W 4letnich ratach od S. Jana r.b. rachując opłacić, prócz tego z terażniejszym karczmarzem ugodzić się zasobna według oznaczenia Król. Regencyi względem bonifikacyi poczynionych przez tegoż melioracyi, i płacić rocznego kanonu 20. Tal.

[...]

Nr. 3331. Stycznia r. b.

Kupiec Karol Edward Scheel w Lesznie głównym agentem Pruskiego narodowego towarzystwa zabezpieczeń dla powiatów Wschowskiego, Kościańskiego i Krobskiego potwierdzon.

Poznań, dnia 2. Lutego 1847.

Król. Pruska Regencja. I.

KRONIKA OSOBISTA.

Nr. 3468. Stycznia r. b.

Weterynarz I. klasy Stanisław Stalowski uposażił się w Śremie.

Poznań, dnia 5. Lutego 1847.

Król. Pruska Regencja. I.

Ryc. 5. Przykład informacji z „Publicznego Donosiciela” z 1847 roku, nr 8

W celu dopełnienia licitum trzeba złożyć kaucją w gotowych pieniądzech 150. Tal. W terminie licytacyjnym, niemniej każdy winien się wylegitymować osobiście z majątku swego, przed przypuszczeniem go do licytacji.

Poznań dnia 20. Lutego 1822.

Królewsko-Pruska Regencya II.

Posada plebana katolickiego przy kościele w Dąbrówce pod Zbąszyniem, przynosząca dochodu rocznego 700 tal., zawakonała. Wzywa się zatem kwalifikujących się JXX. duchownych, posiadających tak język niemiecki jako i polski, aby celem obsadzenia tejże posady zgłosić się zechcieli do patrona kościoła hrabiego **Schwartz-nau**.

Opróżnioną posadę plebańską w Powidzu, która jest królewskiego patronatu, poruczono plebanowi Zgrabczyńskiemu z Węglewa.

Poznań, dnia 12. Marca 1857.

Prezes Naczelny prowincyi poznańskiej.

v. Puttkammer.

Domoinium Sa dy, 2 mile od Poznania przy Berlińskiej zwirówce, wydzierżawi od **świętego Wojciecha r. b.** propinacją z trzema gościncami.

Informacje różne:

Cenę pijawki w przeciągu czasu od 1. Kwietnia aż do ostatniego Września r. b. ustanowiono na 2 sgr. 4 fen.

Choroba owiec.

Owce w Tarnowie, powiatu Poznańskiego, zaošpicowały, dla czego wieš ta co do przeprowadzania tamże owiec, skórek świeżych owczych, wełny, paszy ostrej i skopowiny zamkniętą została.

Poznań, dnia 20. Września 1850.

Król. Regencya. I.

Wyżeł kasztanowaty z włosem długim i gładkim bez odmiany, zapędziwszy się za pwozem wyjeżdżającym z Poznania, zaginął. Kto go znajdzie niech się zgłosi do biblioteki Raczyńskich do Maciejewskiego, gdzie odbierze stosowną nagrodę.

W Koszowie, powiecie Śremskim, ustała wścieklizna pomiędzy bydłem rogatem, a więc zniesiono rozporządzone pod dn. 20. grudnia r. z. zamknięcie tegoż miejsca.

Poznań, dn. 25. Lutego 1863.

Na zakończenie pragnę Wam i sobie życzyć, aby „Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Posen” wraz z dodatkiem jak najszybciej był dostępny na WBC w formie przeszukiwalnej, abyście tak jak i ja mogli się w nim zakochać.